

ПРЯМЕ ІНВЕСТУВАННЯ В ЦИФРОВУ ЕКОНОМІКУ

Додіван М.О., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Горох**
Державний біотехнологічний університет

За останні 20 років світ дуже змінився. На сьогоднішній день, все більших обертів набирає впровадження новітніх технологій, які чинять неабиякий вплив на розвиток світової економіки і суспільства в цілому. Фінансування таких інновацій досить вартісне і вимагає значних фінансових ресурсів, які не всі країни можуть собі дозволити. Це, у підсумку, визначає рівень розвитку цифрової економіки, яка знаходить відображення в таких технологіях як: блокчейн, хмарні обчислення, великі дані, інтернет речей, кібер фізичні системи та інше. Передові країни завдають певний темп завдяки тому, що стають активними інвесторами на ринку фінансування цифровізації економіки. Тематика інвестування в цифрову економіку актуалізується щодня – такі вимоги сучасного науково-технічного прогресу [4].

Вихід економіки України на новий рівень є дуже значимим моментом для її історії. Важливою ознакою є те, що тенденції прямого інвестування в цифрову економіку стрімко збільшуються. Для будь-якої країни, важливим завданням є розвиток економіки, національного добробуту і забезпечення зростання доходів, яке в сучасних умовах вкрай важко уявити без інноваційних технологій.

Слід погодитись з думкою, що глобалізація економіки, інтелектуалізація праці, розвиток та поширення інформаційно-телекомунікаційних технологій призвели до віртуалізації економічних відносин та появи віртуальної економіки, нової концепції економічних відносин, основаної на використанні інформаційних технологій та мережевих систем, спрямованої на виробництво нематеріальних благ, інформації та знань, де роль держави в публічному управлінні суттєво трансформується [1].

З наукової точки зору цифрові технології з'явилися близько 50-ти років тому. Сьогодні цифровізація приходить на зміну інформатизації, яку з концептуальної точки зору слід розуміти як системний підхід до використання цифрових технологій для підвищення продуктивності праці, конкурентоспроможності виробництва продукції та прискорення соціально-економічного розвитку. Тобто обов'язково повинна бути створена цифрова система, яка може діяти незалежно, має аналітичні і прогностичні функції, сама вирішує завдання. Проте, на сьогодні завдання у переважній більшості випадків ставить людина.

Поняття «цифрова економіка» в узагальненому вигляді розглядається як система соціальних, економічних і технологічних відносин між державою, бізнес-співтовариством і громадянами, яка діє в глобальному інформаційному просторі за допомогою широкого використання мережевих цифрових технологій, які призводять до неперервних інноваційних змін з метою підвищення ефективності соціально-економічних процесів [3].

На сьогоднішній день, розробку технологій розробляють багаті країни світу, а країни, які залежать від імпорту технологій, вимушено залишатимуться на околиці розвинутого світу. Будь-яка стратегія адаптації може бути узгоджена будь-якою раптовою подією. Так криза, зумовлена пандемією COVID-19, дозволила бізнесу експериментувати і вчитися в режимі реального часу. У «мирний» час компаніям це було робити не просто: потрібно було переконати в актуальності цифрової трансформації акціонерів, співробітників і споживачів – у кожного були свої причини для опору. Проте через карантинні заходи багато компаній змушені були перевести співробітників на віддалену роботу. Перехід до віддаленої роботи потребував технологічних рішень – розвитку IT-інфраструктури, системи безпеки, комунікацій, електронної постановки завдань і відстеження їх виконання. І разом з цим виникла необхідність навчання персоналу тому, як все це використовувати та адаптуватися до змін [4].

Нові технології значно прискорили ділову активність та вплинули на швидкість прийняття інвестиційних рішень. Фірми активно проводять реорганізацію з метою інтеграції до цифрової економіки. Щоб діяти на глобальному рівні цифрового поля, західні фірми відмовляються від ієрархічної системи прийняття рішень та переходять до мережевої структури, яка є ринковою за своєю сутністю [5].

На відміну від більшості традиційних компаній у розвинутих економіках, стратегії розвитку яких були спочатку спрямовані на внутрішній ринок, а потім компанії ставали транснаціональними, завдяки масштабній діджиталізації ділової активності сучасні компанії – стартапи, особливо на ринках, що розвиваються, діють глобально з моменту їх створення.

Загальний обсяг інвестицій у сектор фінансових технологій (VC, PE та M&A) у поточному році становить 25,6 млрд. дол., а глобальні венчурні інвестиції у фінансові технології складають 20 млрд. дол. У KPMG зазначають, що пандемія COVID-19 різко сповільнила активність за новими угодами, за винятком пріоритетних секторів, таких як платежі. Водночас інтерес інвесторів до платформних компаній залишався неймовірно високим у першому півріччі 2020 року, особливо на менш зрілих фінансово-технологічних ринках. Платформні компанії продовжували отримувати значні інвестиції з боку інвесторів та великих технологічних компаній. Таким чином світові інвестиції в фінансові технології значно відстають від обсягів інвестицій 2019 року в 150,4 млрд. дол. Станом на середину року загальний обсяг інвестицій у фінансові технології по всьому світу складає 5,6 млрд. дол. Найбільша частка в загальному обсязі фінансово-технологічних інвестицій станом на середину року припала на країни Північної і Південної Америки, де такі інвестиції склали 12,9 млрд. дол. У першому півріччі в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні фінансово-технологічні інвестиції склали 8,1 млрд. дол., в той час як регіон ЕМЕА залучив фінансово-технологічні інвестиції на 4,6 млрд. дол. [2].

Після того, як перший шок, викликаний початком повномасштабної війни минув, почалися роздуми над проблемою відновлення країни. В Україні ще

тривають бойові дії, а світ уже на повну обговорює питання інвестицій. Але чи сумісні поняття «інвестування» та «війна»?

Початок повномасштабної війни в Україні знизив інтегральний показник Індексу інвестиційної привабливості України в першому півріччі на пів пункту – до 2,17 пункту. Друга половина 2022 року показала деяке відновлення – до 2,48 пункту, що відповідає рівню 2020 року, коли пандемія Covid-19 увійшла до активної фази – повідомляє прес-служба Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА).

Попри війну для іноземних інвесторів Україна залишається привабливим ринком. За повідомленням Міністерства економіки протягом місяця, станом на початок жовтня, на платформу Advantage Ukraine, яку 6 вересня 2022 року на відкритті Нью-Йоркської біржі презентував Президент України Володимир Зеленський, надійшло понад 250 заявок щодо майбутніх інвестицій у країну. В грудні кількість пропозицій подвоїлася. За три місяці роботи інвестиційної платформи Advantage Ukraine надійшло понад 500 запитів щодо можливостей інвестування в Україні, а також пропозицій проектів та торгівельної співпраці. Відомство також зазначило, що більше сотні запитів отримано від стратегічних та портфельних інвесторів із США, Великобританії, Німеччини, Бельгії, Данії, Кореї [4].

Для розміщення бізнесу Україна є однією із найпривабливіших та найбільш конкурентоспроможних за вартістю країн у Європі. Ще до війни політичні ризики призвели до ситуації, за якої високий інвестиційний дохід на вкладений долар призвів до недооціненості активів. До того ж у країні спрощені юридичні процедури для ведення бізнесу, а держава, зі свого боку, гарантує безпеку інвестицій. Сприятливому інвестиційному клімату сприяє ухвалення закону про підтримку значних іноземних інвестицій. Сьогодні наша держава готова до прямого діалогу з бізнесом, до цифрових послуг та створення «теплого» інвестиційного клімату. Слід також зазначити, що Україна є однією із країн, відкритих для торгівлі. В Україні діє 18 угод про вільну торгівлю із 46 країнами (включаючи DCFTA з ЄС, FTA з Великобританією, EFTA, з Канадою, Ізраїлем та іншими країнами). Той, хто сьогодні інвестує у відновлення України, той інвестує в країну – майбутнього члена ЄС, яка стане успішною частиною правового, економічного простору світового ринку.

Інформаційні джерела:

1. Вергелюк Ю.Ю. Використання передових цифрових технологій на фінансовому ринку. Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції: зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. конф., 20 листопада 2019 р. / Ун-т ДФС України, ННІ фінансів, банківської справи, Ірпінський державний коледж економіки та права [та ін.]. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. С. 24-26.

2. Інвестиції у фінтех впали до \$25,6 млрд. URL: <https://finclub.net/ua/news/investytsii-u-fintekh-vpaly-do-usd25-6-mlrd.html>

4. Федулова Л.І., Ємельяненко Л.М. Інвестування в цифрову економіку: глобальні тенденції та практика України. Економіка та держава. 2020. № 4. С. 6-13.

5. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf